

Babaannem, Kurbağalar ve Hayat • Ahmet Büke

Çocuk Kitaplar • Roman • 104 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5

ZAMAN ve MEKÂN • DOĞA ve EVREN • BİREY ve TOPLUM • DUYGULAR • ERDEMLER

günlük tutmak • anılar • denizcilik • babaanne • nesillerarası iletişim • hayvanlar • izcilik • matematik • kamp • fosil • uçurtma • piknik • sazlık • komşuluk • sel • mutfak kültürü • apartman yaşamı • çıraklık

Ödüllü öykücü **Ahmet Büke** okurlarını, bir çocuğun babaannesiyile mutlu anılarını yazdığı defterine konuk ediyor. Her anı, dünyanın en ilginç kasabasında, dünyanın en sıradışı babaannesiyile yaşanan sürprizli bir çocukluktan, komik, umut dolu ve anlamlı öyküler fısıldıyor. Kimi yelkenlinin rüzgârında, kimi balkondaki kahvaltı sofrasında, kimi eşekle buzul tırmanışında... Çocukluğun acı tatlı günleri, hayatın gerçek bir armağan olduğunu duyumsatıyor. Her yaştan okura, yaşamın tuhaf ama mutlu zamanlarını anımsatıyor.

Dokuz yaşından beri babaannesiyile birlikte yaşıyordu. Ama ne babaanne! Bazen börek tepsisi elinde, bazen de yelkenlisinin dümeninde... Bir gün torununa, yalnızlık hissini dindireceğini söyleyerek bir defter hediye etti. Uzun süre boş kalan defter zamanla, cıvı cıvı kasabanın, renkli konu komşunun tuhaf ama mutlu anılarıyla dolmaya başladı: Uzaya gitmek isteyenler, uçurtma meraklıları, deniz sevdalıları, dağdan kar toplayanlar, pilot teyzeler, oymakbaşına hayran izciler, toprağını dünyalara değişmeyenler... Yoksa hayat gerçekten güzel miydi!..

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Bu roman 9 yaşındaki bir çocuğun, babaannesinin hediye ettiği günlüğe yazdığı 18 anıdan oluşmuş. Günlük tutmak size ne düşündürüyor; gelecek için nasıl bir yararı olabilir? Günlük tutuyor musunuz; neden?
- 2- Romadaki sıradan karakterleri ilginç ya da farklı kılan özellikler neler? Örneğin; Zihni Abi, Cemali Amca, Matematikçi Abi, Müberra Teyze karakterlerinin ortak nitelikleri ne?
- 3- Romanda babaannenin sözünü ettiği biyoçeşitlilik nedir? Anılarda hayvanlarla ilişkiler nasıl ele alınmış? Bu hayvanlar size ne hissettirdi? Sıradışı bir hayvan beslemek isteseniz hangisi olurdu? Çevrenizde alışılmışın dışında bir hayvan besleyen var mı?
- 4- Anılarda kasaba-mahalle kültüründeki yaşama ve insan ilişkilerine ilişkin hangi bilgiler veriliyor? Bu yaşam kent yaşamından ne kadar farklı? Örneğin komşuluk ilişkileri, sizin oturduğunuz evler ya da apartmanlardakine benziyor mu?
- 5- Babaanneye göre romadaki sıradışı karakterler birer "deli". Yazar bu "deli"lere nasıl bakıyor; neden bu "deli"leri anlatıyor? Babaanne sizce "normal" mi?
- 6- Komşularla birlikte yapılan çadır tatilindeki aktiviteler ve gece eğlenceleri hakkında ne düşünüyorsunuz? İnternetsiz, ekransız, telefonsuz bir tatil, "tatil" olur mu?
- 7- Matematikçi Abi'nin tatil anlayışına ne diyorsunuz? Kampta bütün gün matematik çalışmak zevk olabilir mi? Matematikçi Abi, doğanın matematikle ilişkisi için hangi örneği veriyor?
- 8- Babaannenin tekne almak için elinden çıkardığı şeylerin listesi (sayfa 79'da) size onun yaşam kültürü ve ilgi alanlarına ilişkin neler anlatıyor?
- 9- Varını yoğunu satıp tekne alan bir babaanne figürü size nasıl geliyor? Babaanneniz/anneanneniz böyle davransa çevresindekilerin ve ailenizin tepkisi ne olur?
- 10- Sizce yerbilimci Zihni Abi neden mesleğini yapmıyor? Balıkçı barınağındaki kahvede garsonluk yapmak onun hobisi mi? Çevrenizde eğitimiyle işi farklı olanlar kimler? Neden eğitimini aldıkları mesleği yapmıyorlar?
- 11- Romanda insan ilişkilerindeki netlik, samimiyet ve dayanışma ne tür olaylarla ve hangi unsurlarla yansıtılmış?

- 12- Romanda şevketibostan, baş omuzluk, karsambaç, gromofon, kukumav kuşu, ispermeçet balinası gibi sözcükler geçiyor. Her birinin anlamını ve romandaki yerini açıklayın.
- 13- Babaanneyi ve torunuyla ilişkisini kitabı okumayan birine nasıl anlatırsınız? Yazarın, çocukluğunda olaylara yaklaşımı ve tepkileri kişiliği hakkında ne gibi ipuçları veriyor?
- 14- Roman bittiğinde neler düşündünüz? Bu anılar dizisinden aklınızda en çok kalanlar neler?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Karikatür:** Herkes romandaki karakterlerden (9 yaşındaki anlatıcı ana karakter, babaanne, Zihni Abi, Kel Ali Amca, Cemali Amca, Leyla, Badi Ekrem Amca, Hilmi Öğretmen, Zeki Abi, Müdür Bey, Müberra Hanım Teyze, Şaşkın Ali Amca) en az ikisinin kişiliklerini, alışkanlıklarını ve yaşam kültürlerini yansıtan karikatürünü çizsin. Karikatürler “Babaannem, Kurbağalar ve Hayat Sergisi”nde sergilensin.
- **Araştırma:** Romandaki “Bilimin temeli merak ve deney değil midir? Deneyeceğim işte...” ifadesini doğrulamak üzere bilim insanlarının buluşları için ne kadar deney yaptıklarını somut isimleri araştırarak saptayın. İkinci aşamada her öğrenci bu konudaki kendi deneyimini anlatsın. Örnek: Basket atabilmek için 8 ay her gün antrenman yaptım. / Bisiklet sürmeyi öğrenme sürecinde 1 ay boyunca her seferinde düştüm, dizlerim kanadı vb... Herkes deneyimini paylaştıktan sonra konuyu sloganlaştırın ve sınıfın kapısına asın.
- **Tartışma:** Babaanne çevresindeki karakterleri “deli” diye tanımlıyor; yazar da bu “deli”leri anlatıyor. Sınıfça “deli” ve “normal” olma durumlarını tartışın. Toplumdaki yerleşik ilkelerin ve beklentilerin dışında bir hayat sürmek delilik midir? İnsanlar neden kendilerinden farklı davrananları kolayca “deli” diye niteleyebiliyor? Herkesin benzer yaşaması zorunlu mu? “Delilik”, özgür düşünmeye, “normallik” sınırlar içinde kapalı kalmaya neden olabilir mi? Mesela Picasso, Shakespeare, Gaudi “normal” düşünse eşsiz sanat örnekleri ortaya çıkabilir miydi? Siz “deli”lerden mi, “normal”lerden mi olmak istersiniz? Bu gibi soruları da içeren kapsamlı bir tartışma yaparak önyargılarınızı yıkın ve farkındalık yaratın.
- **Pano:** Öğrenciler 7 gruba ayrılınsın. Her grup ülkenin 7 bölgesinden birini seçsin. Gruplar, romanda geçen Kaddak Deve Bayramı başta olmak üzere seçtikleri bölgede ünlü ve değişik bayram, festival, şenlik türü etkinlikleri araştırınsın. Görselleri ve kısa tanıtımlarıyla birlikte bütün etkinlikler büyük bir görsel ya da dijital panoda sergilensin. Ülkenin kültürel zenginliğini yansıtan bu pano, veliler ve diğer öğrencilerin göreceği biçimde düzenlenip sergilensin.
- **El işi:** Romandaki uçurtma yarışmasını örneklemek üzere ikiye bölünmüş öğrenciler birer uçurtma yapsın. Mümkünse okul çevresindeki açık bir alanda 20 dakika boyunca uçurtmasını havada tutabilen gruplara el işi madalyalar takılsın. Uçurtmalara renk, şekil, boyut gibi farklı bir özelliğinin olması şartı konursa etkinlik daha da canlı olacaktır.
- **Maket:** Öğrenciler 3 kişilik gruplar halinde çalışarak en az 50 santimetre uzunluğunda yelkenli maketleri yapsınlar. Çalışmada, romanda babaannenin yelkenle ilgili anlattığı fizik kurallarını uygulayın. Yelkenli tekne maketlerini sınıfın koridorunda sergileyerek diğer sınıfların da görmesini sağlayın.
- **Uygulama:** Romanda babaannenin bisikleti bağlamak için yaptığı ve teknede kullandıkları denizci düğümünü ve çeşitlerini internette araştırın ve günlük yaşamınızda kullanacak biçimde deneyin.
- **Müzik:** Yazarın, kitabın son cümlesi olan “*Teşekkürler hayat, verdiğin her şey için...*” ifadesinde şarkısından ilham aldığı Joan Baez’i ve müziklerini araştırın. İlham alınan şarkıyı ve diğer müziklerini dinleyin. <https://www.youtube.com/watch?v=NNUma66hJFM>
- **Resimleme:** Herkes romanın ana temalarından, “Hayat bir armağan” cümlesini resimle ifade etsin. Yaratıcılığınızı coşturacak bu resimler için kalem ve boyaların yanı sıra kumaş, tüy, yün, karton, yaprak, çakıl, iplik, kil, kâğıt, çiçek, dal, cam gibi farklı malzemeler de kullanılabilir. Bu kolaj resim çalışmaları da “Babaannem, Kurbağalar ve Hayat Sergisi”nde sergilensin.